

สาส์นจากผู้อำนวยการใหญ่

พารณ อิศรเสนา ณ อยุธยา

เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2553 ที่ผ่านมา ดร.ณัฐกานต์ โรงเรียนนวัตกรรมแห่งการเรียนรู้ ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ได้รับเกียรติจาก ดร.ชินภัทร ภูมิรัตน เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กพฐ.) และคณะเจ้าหน้าที่ผู้ทรงคุณวุฒิระดับสูงจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) เข้าเยี่ยมชมการจัดการเรียนการสอนตามแนวทาง Constructionism โดยมีคณะผู้บริหารโรงเรียนให้การต้อนรับ ซึ่งหลังจาก ดร.ชินภัทร และคณะได้ฟังการบรรยายแนวทางจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนแล้วได้แสดงความความคิดเห็นดังนี้

“ผมขอขอบคุณ คุณพารณ และคณะที่จัดให้มีการเยี่ยมชมในครั้งนี้ได้เห็นถึงความตั้งใจและความพยายามในการที่จะจัดการศึกษาให้ไปถึงเป้าหมายสูงสุดซึ่งก็คือการพัฒนาผู้เรียนให้มีความสมบูรณ์ แต่สิ่งที่เรากำหนดใน พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาตินั้นมีความเป็นนามธรรม การตีความเพื่อที่จะจัดการศึกษาเพื่อให้ถึงเป้าหมาย

คือทั้งคนดีและคนเก่งก็มีได้หลายเส้นทาง แล้วก็รูปแบบและวิธีการอย่างไรที่เราทำมาก็ค่อนข้างจะเป็นแบบ Conventional ซึ่งเป็นสาเหตุส่วนหนึ่งที่ต้องมีการปฏิรูปการศึกษา เราเห็นแล้วว่าในช่วงที่ผ่านมาจนถึง พ.ร.บ. การศึกษาของชาติ นั้นเราก็ตัดเป็นแบบ Mass Production เนื่องจากว่าจำเป็นต้องจัดการศึกษาให้ครอบคลุมทุกพื้นที่แล้วก็ดำเนินการเน้นในส่วนปริมาณจึงกลายเป็นระบบที่มีข้อจำกัดในตัวเอง ไม่ได้มีรูปแบบที่หลากหลายและสอดคล้องกับบริบทและธรรมชาติของตัวผู้เรียน จึงเป็น

ที่มาของการปฏิรูปการศึกษาของชาติ หลังจากการประกาศใช้ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติไปแล้วหนึ่งทศวรรษ ก็พบว่าสิ่งที่นำ Concept หรือจุดมุ่งหมายในการสอนหรือพัฒนาผู้เรียนไปตามศักยภาพนั้นค่อนข้างมีข้อจำกัด เพราะฉะนั้นการที่ทางโรงเรียนดร.ณัฐกานต์ ได้ดำเนินการและมี input จากต่างประเทศมาช่วยเสริม แล้วมีการกระจายออกไปยังเครือข่ายจึงเป็นจุดที่เราเห็นว่ามีความสำคัญแล้วก็น่าจะเป็นแนวทางที่เราแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันได้ ผมก็เชื่อว่าหน่วยงานใน สพฐ. ก็พอใจที่จะเรียนรู้ในส่วนนี้ แล้วก็เป็นที่น่ายินดีที่โรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาอำเภอ 2 โรงเรียนบ้านสามขาที่อยู่ในเครือข่ายของดร.ณัฐกานต์ และนำเอาแนวคิดนี้ไปปรับใช้ ซึ่งอย่างที่คุณพารณได้กล่าวไว้ว่า สิ่งที่ได้ทำในดร.ณัฐกานต์นี้ไม่สามารถคัดลอกหรือ Copy ไปใช้ได้ แต่สิ่งที่เราเรียนรู้ในวันนี้คือ Concept หรือวิธีการ เราก็จะนำสิ่งเหล่านี้ไปปรับใช้ได้ในทุกๆ ขั้นตอน ตั้งแต่ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผลรวมทั้งระบบการ

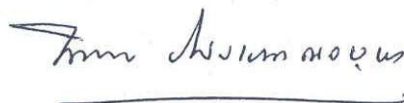

นิเทศน์ ซึ่งจะครบวงจรเรื่องของคุณภาพการศึกษา เราเห็นแล้วว่าหลักสูตรแม้จะมีโครงสร้างมีมาตรฐานที่ตั้งไว้ก็ ตาม แต่ว่ามีหลายเส้นทาง ระหว่างที่ผมฟังคุณ Elizabeth (Elizabeth Holland Gamble, ผู้อำนวยการการศึกษานานาชาติ เขตพื้นที่การศึกษา Cowichan ประเทศแคนาดา) พูดแล้ว ผมก็เกิดความคิดขึ้นมาว่าจริงๆ แล้วยังมีหลายเส้นทาง คือแบบ Conventional คือเส้นทางของรัฐที่เดินไปตามเส้นทาง ตาม step ต่างๆ ซึ่งไม่ค่อยสนใจว่าเด็กจะพร้อมหรือสนใจหรือไม่ ซึ่งเส้นทางของตรุณสิกขาลัยก็เป็นเรื่องที่ต้องมาสำรวจความพร้อม ความสนใจ ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ซึ่งพวกเราไม่ค่อยคุ้นเคยมากนัก ผมเชื่อว่าคนที่มาจาก สพฐ. หรือสำนักวิชาการ อาจมีคำถามอยู่ในใจบ้างพอสมควร แต่ก็คิดว่าอย่างน้อยที่สุด คือมีคำถามที่ว่าเราเห็นด้วยกับ Concept การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนการเรียนรู้หรือไม่ คำถามที่นักวิชาการจากสำนักวิชาการและหลักสูตรอาจจะมองว่ามีมาตรฐานอยู่มากมาย ฉะนั้นจะมีหลักประกันอะไรได้ว่า การเรียนแบบ self directed learning จะสามารถนำไปสู่เป้าหมายของหลักสูตรได้ในเวลาที่กำหนด สิ่งนี้ก็เชื่อว่าที่มงานจากลำปางน่าจะให้คำยืนยันได้ ผมรู้สึกยินดีนะครับที่ได้มาพูดคุยและขอล่าวสรุปโดยสั้นๆ ว่า ผมก็มีความประทับใจที่ได้เห็น facilitator(อาจารย์ศรีนวล วงศ์ตระกูลแห่งโรงเรียนบ้านสามขา อ.แม่ทะ จ.ลำปาง) ที่มาพูดในวันนี้ modest and humble มาก ระหว่างยื่นรอมผมก็คิดว่าอาจารย์จะพูดอย่างไรบ้าง แต่พออาจารย์เริ่มเปิดฉากพูดก็เหมือนว่ามีโผยอยู่ข้างในออกมา แล้วก็เอาจริงเอาจังกับสิ่งที่ทำอันนี้คือความรับผิดชอบและความตั้งใจที่ผมเห็น ผมเชื่อว่าการเรียนรู้ในวันนี้ ก็สอดคล้องกับสิ่งที่รองผู้อำนวยการพื้นที่การศึกษาลำปางเขต 2 ได้กล่าวไว้ว่าวิธีการจัดการศึกษาแบบ Constructionism ก็สามารภที่จะ Applied ได้

ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญที่สุดไม่ได้อยู่ที่เงิน ไม่ได้อยู่ที่อะไรต่างๆที่เราจะคิดเป็นอุปสรรคกันอยู่เรื่อย ไม่มีคน ไม่มีเงิน ไม่มีเวลา แต่ขึ้นอยู่กับความศรัทธา ความเชื่อมั่นว่าเราทำได้ สอดรับกับที่อาจารย์ศรีนวลพูดว่า ขึ้นอยู่กับครูเป็นปัจจัยสำคัญที่สุด ครูต้องมีใจ แล้วเปิดโอกาสให้มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผมเชื่อว่าระบบการพัฒนาครู ต่อจากนี้ไปคงไม่ได้ให้ครูมานั่งเรียนแบบ Classroom แบบนั่งฟัง Lecture มาจด แล้วก็มา Present แต่เชื่อว่าหากเราจัดแบบให้มีแบบ Interaction สมมติว่าให้ครูได้มาเรียนรู้จากที่นี่ เวลาครูกลับไปจะไปสร้างบรรยากาศ สภาพแวดล้อมต่างๆ ตามที่เขาคิดว่าเป็นไปได้ ก็คือไปปรับประยุกต์ใช้ อันนี้คิดว่าเป็นการเรียนรู้ที่มีประโยชน์ ในทางปฏิบัติแล้วก็เกิดความกลมกลืน วันนี้นับว่ามีประโยชน์อย่างมากที่ได้มาเห็นกระบวนการตรงนี้ ได้เห็นผลผลิตทั้งจากนักเรียน จากตัวเด็กที่มา Present ว่ามีความกล้ามีความเชื่อมั่น มีความสามารถทางด้านภาษารวมทั้งกลไกการทดสอบที่แสดงให้เห็นว่า ซึ่งก็ตอบคำถามได้ว่า สิ่งที่เราเรียกว่า self directed learning จะ Cover หลักสูตรหรือไม่ ก็คือว่าจากผลทดสอบที่ออกมาตามมาตรฐานที่มีการวัดและประเมินก็ได้อันดับสูง ซึ่งก็ตอบคำถามที่ยังคาใจได้ ผมก็มีประเด็นประมาณเท่านั้น ไม่ทราบว่ามีงานจากสำนักวิชาการจะมีอะไรซักถามหรือให้ Comment ซักเล็กน้อยหรือไม่ครับ”

หลังจากการเสร็จสิ้นการพูดคุยในห้องประชุม ดร.ชินภัทร ให้สัมภาษณ์กับสื่อมวลชนดังนี้

“วันนี้ได้มาเยี่ยมชมการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนดรุณสิกขาลัยนะครับ แล้วก็ได้เห็นว่าเป็นการจัดการเรียนการสอนการศึกษาแนวทางเลือกซึ่งก็หมายความว่าเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ไม่ยึดติดกับระบบเดิมๆ ที่เน้นครูเป็นศูนย์กลาง แต่โรงเรียนนี้มีปรัชญาให้ผู้เรียนเป็นจุดศูนย์กลางของเรียนการสอน เพราะฉะนั้นถือว่าโรงเรียนได้นำเจตนารมณ์ของ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษามาใช้อย่างเป็นทางการซึ่งก็ทำมาประมาณ 9 ปีแล้วได้เห็นผลที่ชัดเจน โดยปรัชญาแนวทางนั้นทางโรงเรียนเริ่มต้นจากการที่ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการคิด แล้วก็แสดงความสนใจเพื่อวางแผนการเรียนรู้เสียก่อนแทนที่ครูจะเป็นคนกำหนดว่าควรจะเรียนรู้อะไรหนึ่ง สอง สาม นะครับ นักเรียนจะมีส่วนในการร่วมกันวางแผนแล้วก็แสดงความสนใจ ครูก็จะไปบูรณาการเอาสิ่งที่นักเรียนแต่ละคนสนใจเอามาทำเป็นแผนการจัดกิจกรรมอันนี้ก็คือรูปแบบแนวทางที่เรียกว่า Constructionism ซึ่งหมายถึงว่าเป็นการเรียนรู้อันที่ให้นักเรียนเรียนรู้ในอัตราความพร้อมของตนที่เรียกว่า self directed learning จากผลการดำเนินการจะเห็นว่านักเรียนมีพัฒนาการที่สมดุล ทั้งในเรื่องของวิชาการ ภาษา แล้วก็คุณธรรมจริยธรรม ซึ่งก็ถือว่าเขามี 5Q ที่เป็นปรัชญาในการพัฒนาผู้เรียน ตั้งแต่ในเรื่องของสติปัญญา อารมณ์ ความอดทนความอดกลั้น เรื่องของเทคโนโลยี เรื่องของการอยู่ร่วมในสังคม คุณธรรมจริยธรรม ซึ่งก็ถือว่าเป็นองค์รวมที่เราต้องการจะเห็นตัวผู้เรียนได้รับการพัฒนา แล้วก็ผลการประเมินคุณภาพนั้นก็พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนนี้พบว่าสูงเป็นระดับ Top ของประเทศก็ว่าได้ เพราะฉะนั้นก็แสดงว่าปรัชญาการจัดการศึกษาแบบ Constructionism นั้นสามารถที่จะรองรับเจตนารมณ์ของหลักสูตรได้ทุกประการ เพราะฉะนั้นสิ่งที่ทาง สพฐ. ได้มาเห็นวันนี้ ก็คงจะเป็นแนวคิดที่จะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพราะว่าเราคิดว่าการที่เราจะฝึกอบรมครู สพฐ. ให้มีคุณภาพนั้นไม่ใช่จับครูเข้ามาหนึ่งในชั้นเรียนแล้วก็ให้วิทยากรมา Lecture แต่ว่าการเรียนรู้ที่ดีที่สุดก็คือทำให้ครูที่มีความตั้งใจจากโรงเรียนที่อยู่ห่างไกลในชนบทมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพราะฉะนั้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จะซึมซับทั้งแนวความคิด ทักษะและประสบการณ์เพื่อนำกลับไปประยุกต์ใช้ในโรงเรียนได้ ซึ่งอันนี้น่าจะเป็นวิธีการที่เรานำมาใช้ในการอบรมครูต่อไป ซึ่งปรัชญาการจัดการศึกษาแบบ Constructionism นี้สามารถนำไปใช้ได้กับโรงเรียนทุกขนาด โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็กจะเห็นผลชัดเจนเนื่องจากมีรูปแบบการเรียนแบบคละชั้น”

พารณ อิศรเสนา ณ อยุธยา

ผู้อำนวยการใหญ่

ดรุณสิกขาลัย โรงเรียนนวัตกรรมแห่งการเรียนรู้